

ekoZpravodaj

Zpravodaj Ekologického centra Kralupy nad Vltavou

Z OBSAHU:

- Setkání patronů
- Co vědí žáci o dopravě?
- Vánoce tentokrát nazeleno
- 20 000 zachráněných zvířat
- Recept na bylinný sirup

- 2 Naše téma...
- 3 Setkání patronů
- 4 Co vědí žáci o dopravě?
- 5 Ekocentrum na návštěv Ekoškole Beseda o ekopraní...
- 6 Spotřebitelský ráj
- 7 Vánoce tentokrát nazeleno
- 8 Pravidelné rubriky
(Slovníček, Zelená domácnost, Co se děje..., Okénko z přírody, Z vašich dotazů)
- 10 Ekocentrum nabízí

Ekologické centrum Kralupy nad Vltavou
Palackého náměstí 6, 278 01 Kralupy nad Vltavou
Tel./fax: 727 808 644
E-mail: ekoporadna@eckralupy.cz
URL: www.eckralupy.cz, www.vuhu.cz
Zelená linka: 800 100 584 (Po - Pá: 6 - 19.30 hod.)

Ekologické centrum Kralupy nad Vltavou (ECK) je otevřeným informačním střediskem o životním prostředí, které funguje již od roku 2006 na základě osvědčeného modelu z Mostu. Svým charakterem (zejména napojením na dispečinky průmyslových podniků v regionu) je spolu s mosteckým ekocentrem jediné svého druhu v České republice. Činnost ECK se opírá především o aktivní informování veřejnosti, zajištění efektivní komunikace s průmyslovými podniky, veřejnou správu a veřejností a hledání společných řešení environmentálních problémů v regionu. Disponuje bezplatným Zeleným telefonem, jehož prostřednictvím zodpovídá dotazy veřejnosti.

Ekologické centrum Kralupy nad Vltavou

Po - Pá: 6.30 - 19.30 h.

800 100 584

...volejte zdarma

Foto na titulní straně: <http://pixabay.com>

Konec roku je tradičně oslavován ohňostrojem, a řadou zvukových a světelných efektů ze zábavní pyrotechniky. V mnohých městech jsou v prosinci výbuchy petard, rachejtlí a dělobuchů slyšet denně. Tento druh zábavy je však pro některé lidi velmi nepříjemný a nepravidelné rány děsí především zvířata. Stresem způsobeným zábavní pyrotechnikou trpí nejen domácí mazlíčci, ale i hospodářská zvířata a volně žijící živočichové. Hluk však není jediným ukazatelem škodlivosti této zábavy. Pyrotechnika zasahuje nepříznivě do životního prostředí i dalšími faktory, o kterých se dočtete v tomto článku.

Hluk

Povolená hlasitost zábavní pyrotechniky je maximálně 115 dB ve volném prostoru do vzdálenosti 8 m. Startující letadlo vyvolá hluk 120 dB. Práh bolesti pro člověka je 130 dB, pro tvory s lepším sluchem je práh bolesti samozřejmě nižší. A taková obyčejná petarda, volně prodejná, vyvolá hluk až 170 dB.

Hospodářská zvířata po silvestrovských oslavách jsou méně produktivní (skot, kur), zanáší (kur) a potrácejí (skot, ovce, kozy, prasnice, kobyla). Mnozí domácí mazlíčci se na Silvestra ztratí a ne všichni jsou znovu nalezeni. Některá zvířata jsou natolik vyděšená, že jim veterináři před Silvestrem naordinují antistresové pilulky. Volně žijící zvířata ze strachu opouštějí své úkryty a často bezmyšlenkovitě prchají. Stávají se obětí nehod při srážce s elektrickým vedením, v dopravě nebo přímo při kontaktu s odpálenou pyrotechnikou.

(...plné znění článku)

*Ekologické centrum Kralupy nad Vltavou
přeje všem svým příznivcům a podporovatelům
krásné vánoční svátky a šťastný nový rok*

SETKÁNÍ PATRONŮ

Ve čtvrtek 23. 11. 2017 se v zasedací síni městského úřadu sešli patroni projektu Kralupy – čisté město na slavnostním vyhodnocení letošní soutěže patronů. Ekologické centrum chce prostřednictvím projektu Kralupy – čisté město podnítit děti, mládež i dospělé k větší všímavosti a péči o místo, kde žijeme, a samozřejmě také k ochraně přírody a životního prostředí. Projekt je podporován městem Kralupy nad Vltavou.

Úkolem soutěžících bylo co nejlépe zmapovat svěřenou lokalitu, zakreslit výskyt zeleně, živočichů, přítomnost vodních zdrojů, zhodnotit přínos lokality pro životní prostředí ve městě a navrhnout vylepšení daného místa. Dalším úkolem a podmínkou účasti v soutěži bylo pořízení fotografií svěřeného místa v různých ročních obdobích.

Soutěžící přišel pozdravit senátor a kralupský starosta Petr Holeček. Poděkoval mladým lidem, kteří jsou do projektu zapojeni, za jejich přínos k hezkému vzhledu města a ocenil jejich snahu v soutěži. Práce žáků hodnotila několikačlenná porota, v níž zasedl Mgr. Jan Kobera, vedoucí odboru životního prostředí MěÚ v Kralupech n/Vlt., Michaela Horová, pracovnice odboru životního prostředí, František

Málek, předseda místní pobočky Českého svazu ochránců přírody, dále vedoucí Ekologického centra Kralupy nad Vltavou a Most.

Nejprve se představily děti z Lesní školky Kulíšek, které mají patronát nad lesem v Minicích pod Hradištěm. Bylo vidět, že děti, které tráví hodně času v lese, mají velmi hezký vztah k přírodě, znají mnoho stromů, rostlin i živočichů a pod vedením svých lektorek se snaží podle svých sil i pomáhat přírodě výsadbou dřevin, udržováním čistoty v lese apod.

Výbornou práci předvedly také děti z družiny ZŠ Generála Klapálka. Děti nakreslily mapu parku s vyznačením stromů a keřů. Zjišťovaly, jaké stromy zde rostou, odhadovaly jejich stáří a výšku a určovaly druhy.

Pak již následovaly prezentace starších školáků, kteří se do soutěže zapojili. Základní škola v Jodlově ulici má pod patronátem park u řeky Vltavy pod turistickým centrem. Děti pod vedením svých učitelek vytvořily velmi pěknou prezentaci.

Žáci ZŠ Václava Havla úžasně zmapovali park u Dřeváku, nacházející se kousek od školy. Žáci využívají park za pěkného počasí v rámci některých vyučovacích předmětů a ve volném čase k zábavě a sportování.

Žáci ze ZŠ Komenského mapovali Husův park na Cukrovaru. Žáci byli rozděleni do šesti skupin a každá skupina mapovala svůj úsek parku. Žáci perfektně odprezentovali každý svoji část parku a jeho zeleň.

Na akci nechybělo skvělé občerstvení zásluhou **Středočeské regionální**

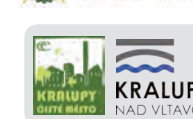
potraviny, podporované Ministerstvem zemědělství.

Díky sponzorům soutěže, kterými byli **Zahradnictví Jelínek Veltrusy** a společnost **HECKL Kralupy – koupelnové studio**, obdrželi soutěžící pěkné ceny včetně dobrého občerstvení, což bylo pro všechny odměnou za úsilí, které soutěži věnovali.

Reportáž Kralupy TV: Soutěž patronů

Ekologické centrum tímto děkuje všem sponzorům a podporovatelům akce, bez jejichž pomoci by se akce nemohla uskutečnit.

(...**plné znění článku**)

CO VĚDÍ ŽÁCI O DOPRAVĚ?

Ekologické centrum Kralupy nad Vltavou (ECK) za finanční podpory společnosti MERO ČR a.s. připravilo zcela nový výukový program na téma „Doprava a životní prostředí“. Výukový program má za cíl seznámit školáky s environmentálními dopady dopravy na životní prostředí a zároveň žákům rozšířit vědomosti o zpracování ropy. Od září do listopadu 2017 bylo odučeno 8 seminářů na třech kralupských základních školách. Seminářů se zúčastnilo celkem 162 žáků.

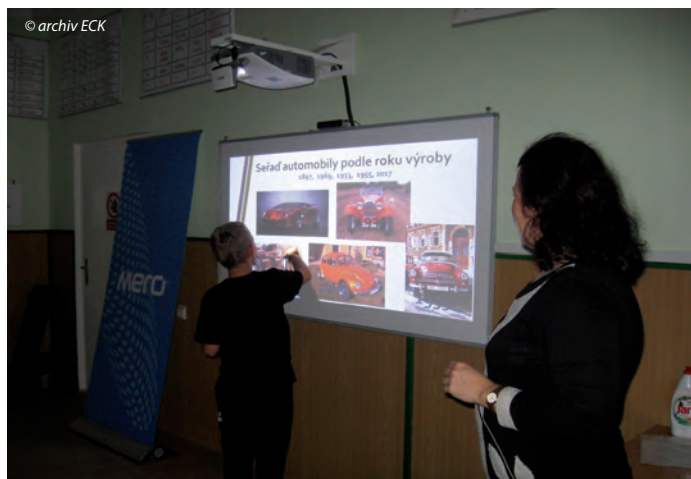
Dne 25. září zavítaly lektorky ekocentra s programem „Doprava a životní prostředí“ do ZŠ Třebízského, kde proběhly dva semináře, a to pro třídu 5. A a 5. B. O týden později, 5. října 2017 se na stejné škole zúčastnili semináře žáci třídy 6. A a 7. A. O den později lektorky čekala ZŠ Václava Havla, tentokrát se seminářů účastnili žáci pátých tříd. Zbývající dva semináře lektorky odučily 2. listopadu na ZŠ Komenského pro osmé třídy.

Jak semináře probíhaly

Během programu se žáci dozvěděli o výhodách a nevýhodách dopravy a o jejím vlivu na životní prostředí. Žáci jsou vedeni k tomu, aby sami určili, jak může každý z nás snížit negativní vliv dopravy na životní prostředí. Program je

zaměřený také na informace o ropě, např. jak se k nám do ČR dováží, kde ji skladujeme a kde se z ní vyrábí pohonné hmoty pro spalovací motory. Žáci se také v průběhu semináře ptali na nejrůznější otázky spojené s přednášeným tématem, např. kolik se vejde ropy do nádrže.

V další části semináře byla zmíněna i zodpovědná spotřeba, lektorky žákům vysvětlily, aby při svých nákupech sledovali zemi původu potravin i ostatního zboží a vybírali si regionální potraviny a zboží z ČR. Žáci s lektorkami spolupracovali, odpovídali na otázky, hlásili se a zamýšleli se nad svou ekologickou stopou. Závěrečným úkolem bylo vymyslet šetrný způsob dovolené, která by co

nejméně zatěžovala životní prostředí. Neaktivnější žáci dostali drobné odměny, věnované agenturou Bezpečné cesty.

Během semináře se lektorky ekocentra snaží s dětmi co nejvíce komunikovat, ať už formou otázek a odpovědí, nebo formou různých aktivit. Účastníci semináře na konci vyplňují pracovní

list, při jehož vypisování si zrekapitulují nabyté vědomosti a je vidět zpětná vazba.

Seminář „Doprava a životní prostředí“ je určen pro první i druhý stupeň základních škol, nejlépe pro 4. až 7. třídy..

mero®

EKOCENTRUM NA NÁVŠTĚVĚ V EKOŠLOLE

Lektorky kralupského ekocentra zavítaly tentokrát s pěti semináři „Co dýcháme?“ do Odolené Vody, konkrétně do Základní školy Vítězslava Háška. Výukových seminářů se zúčastnilo celkem 95 žáků z 8. a 9. tříd.

Na začátku semináře si lektorky ekocentra s žáky zopakovaly co je vzduch, z kterých složek se skládá, zopakovaly si základní fakta o dýchání. Ti, kteří měli zájem, si mohli změřit svou vitální kapacitu plic pomocí spirometru.

V následující části semináře žáci určovali zdroje znečištění ovzduší, a to jak přírodní, tak i ty ovlivněné lidskou činností. Poté žáci bedlivě poslouchali, co jsou emise, imise, inverze a smog, jak roste doprava a s tím i znečištění ovzduší.

Součástí semináře bylo také povídání o ovzduší uvnitř budov. Málokdo si totiž uvědomuje, co všechno ohrožuje naše zdraví doma. V této souvislosti se žáci dozvěděli i o znečištění ovzduší hlukem. Pomocí hlukoměru si pak mohli změřit kolik decibelů má tichá

třída, běžný hovor, muzika pouštěná do sluchátek či potlesk.

Lektorky si na oplátku nechaly od žáků vysvětlit, co znamená označení Ekoškola, co to přímo pro děti znamená a co pro toto označení musí oni sami splnit. Ekoškola pomáhá studentům stát se aktivními občany v jejich vlastní škole. Školám přináší zlepšené životní prostředí a finanční úspory. Co je však nejdůležitější, Ekoškola rozvíjí motivaci a schopnosti studentů měnit náš svět.

Pokud byste i Vy chtěli uspořádat obdobný seminář s environmentální tematikou ve Vaší škole, můžete kontaktovat Ekologické centrum Kralupy nad Vltavou na Zeleném telefonu 800 100 584 či mobilním telefonem 727 808 644. Využít můžete též email

ekoporadna(zavináč) eckralupy(tečka)cz. Nabídka témat je široká, a pokud si nevyberete, jsme schopni

připravit program na míru Vaším požadavkům.

Autor článku: M. Haňurová

BESEDA O EKOPRANÍ A EKOKOSMETICE

Ekologické centrum v Kralupech nad Vltavou ve spolupráci s KaSS Vltava připravilo koncem listopadu besedu, jejíž tématem bylo ekopraní a přírodní kosmetika. Na besedu byli pozváni opravdu zajímaví hosté. Až z Brna ze společnosti **Tierra Verde**, k nám přijela její zakladatelka Nataša Foltánová a z druhé strany ČR, z Krásné Lípy, Lenka Ocmanová z **Nobilis Tilia**. Dále se zde představili a o výborné pohoštění se postarali majitelé kralupského obchůdku se

zdravou stravou **Zkus to jinak**, pan a paní Schrötterovi.

Dozvěděli jsme se o tom, jak zakladatelka společnosti Nataša Foltánová hledala šetrnou drogerii, která by po spláchnutí do septiku neškodila její zahrádce. Jak objevila mýdlové ořechy, za kterými se později vypravila až do Indie. Poté začala vyvíjet receptury vlastní ekologické drogerie. Dnes s láskou a úctou k Zemi vyrábí její firma šetrné prací a čisticí prostředky, bio bavlnu do kuchyně, ložnice i koupelny, alternativní dámskou hygienu

a mnoho užitečných recy-drobností, které si účastníci besedy v klidu mohli prohlédnout. Od Lenky Ocmanové se účastníci

besedy dozvěděli něco o léčivých rostlinách, o jejich využití v aromaterapii...

(...plné znění článku)

Ještě nikdy v historii nežili lidé v takovém blahobytu, jaký dnes panuje ve vyspělých zemích. Moderní společnost umožnila hromadnou produkci, která podnítila masovou spotřebu, s níž jsou ale spojeny zvyšující se dopady na životní prostředí. Rostoucí konzumace vyčerpává obnovitelné i neobnovitelné zdroje a působí nevratné změny v ekosystémech.

Lidé nakupují, aby uspokojili své potřeby pomocí hmotných i nehmotných statků. Základní potřeby představují nevyhnutelné věci, bez kterých člověk není schopen přežít (jídlo, ošacení, spánek apod.) Patří mezi ně i věci, které se nedají koupit, jako je uspokojení z práce nebo sounáležitost s ostatními lidmi. Mnohé potřeby však není nezbytné uspokojovat, lze je odložit. Patří sem dary, dovolené, zábava, módní věci či uspokojování nahodilých potřeb (například kupující jde kolem stánku se zmrzlinou, upoutá ho vůně opékané klobásy nebo zajímavá věc).

Nadměrná spotřeba se týká právě vyšších, nahodilých a uměle vytvořených potřeb. Lidé často pod tlakem společnosti a médií chtějí mít nové, lepší, výkonnější produkty, aby se cítili uznávání a tzv. „in“. Kupují

zboží nebo přizpůsobují svůj životní styl nejnovějším trendům (oblečení, mobilní telefony, automobily, vybavení domácnosti, destinace dovolené atd.). Podobné chování pak často vede k plýtvání - nakupování nového zboží dříve, než staré doslouží, jenom proto, že se již „nenosí“. Nabízí se tedy otázka: Neměli bychom získávat uznání spíše za naše činy?

Počet domácností

Podobně jako v celé Evropě, českých domácností přibývá, ale počet jejich členů se zmenšuje. Zároveň má každý člen domácnosti k dispozici větší obytnou plochu než dříve. Obytná plocha se od sedmdesátých let zdvojnásobila (z 12,4 m² na osobu v roce 1970 na 24,8 m² na osobu v roce 2015). Menší domácnosti mají vyšší nároky na energii a infrastrukturu a rovněž vyprodukují více

odpadů na jednu osobu, protože nesdílí běžné vybavení s jinými členy.

Spotřeba potravin

Skladba jídelníčku v ČR se zlepšuje, jíme více ovoce a zeleniny a průměrně o 10 kg masa ročně méně než před 30 lety, což je pozitivní trend jak z pohledu environmentálního, tak i ze zdravotního hlediska. Na druhou stranu přibývá dovážených potravin, s čímž se pojí negativní dopady na životní prostředí. Například u zeleniny činí dovoz 62 % spotřeby. I když se snížila energetická hodnota spotřebovaných potravin, je stále téměř dvakrát vyšší, než požadují zásady zdravé výživy.

Vybavení domácností

Ještě nedávno bylo vzácností, aby průměrná česká domácnost vlastnila počítač, mikrovlnnou troubu nebo více televizorů, dnes se jedná o zcela běžné vybavení. Předmětů dlouhodobé spotřeby v českých domácnostech neustále přibývá, jedná se zpravidla o elektronická zařízení, s čímž souvisí růst spotřeby elektrické energie. V r. 2015 připadlo na 100 domácností v ČR: 106 chladniček, 101 mrazniček, 86 mikrovlnných trub,

36 myček nádobí, 98 automatických praček, 135 televizorů, 116 osobních počítačů, 207 mobilních telefonů, 82 osobních automobilů, 12 rekreačních objektů apod.

Oblečení a obuv

Spotřeba oblečení a obuvi v posledních letech výrazně vzrůstá. Módní trendy a reklama ovlivňují zejména mladší generaci. Přibývají obchody s módou. Na rozdíl od minulých desetiletí, kdy lidé vyhledávali spíše levnější druhy oblečení a bot, dnes čím dál více spotřebitelů vyhledává značkové zboží.

Automobilismus

Po Sametové revoluci začaly na českých silnicích prudce přibývat automobily a tento růst se zatím nezastavil. V současné době jezdí po našich silnicích 5 543 800 osobních automobilů. Jejich počet v ČR se oproti roku 1988 zvýšil téměř 2,4x. Když si uvědomíme, že v České republice žije asi 8 mil. lidí ve věkovém rozmezí 18 - 80 let (potenciální řidiči), dojdeme k závěru, že každý druhý dospělý občan České republiky, který je schopný řídit, vlastní automobil.

(...[plné znění článku](#))

Autor: Jana Krátká

© www.pixabay.com

VÁNOCE TENTOKRÁT NA ZELENO

Pojďme se letos porozhlédnout po ekologických dárkách, zkusme naše blízké obdarovat něčím užitečným a zároveň myslíme i na následnou recyklaci.

Stromeček na půjčku

Ekologicky můžete letos pojmout už pořízení vánočního stromku. Na internetu najdete půjčovny, které právě teď nabízejí katalogy se stromky. Vyberete si z nabídky velikost a tip: jedli, smrk, borovice a oni vás pak kontaktují a domluví s vámi podrobnosti dovozu stromku.

Stromek se půjčuje max. na 14 dní, aby stromeček tu změnu teplot vydržel a mohl po vrácení dále růst. A výhody pronájmu vánočního stromku? Ušetříte čas a energii se sháněním stromečku před Vánoci. Stromky jsou vypěstované v České republice a v nemalou roli hraje i cena. Ta je nižší, než za řezaný strom.

Ekologické dárky

Skleněná láhev na vodu

Voda je neodmyslitelnou součástí života a proto by její užívání mělo být v souladu s ním. Neekologičtější je nosit si vodu kohoutkovou z domova s sebou do práce, na cesty, do školy atd. Například láhve Retap pomáhají snížit spotřebu jednorázových plastových lahví s vodou a chránit

tak naši přírodu. Dejte svému okolí znát, že vám záleží na našem životním prostředí. Skleněná lahev je ekologickou náhradou jednorázových PET lahví.

Výhody skleněných lahví:

- ekologicky šetrná "zdravá" láhev pro každodenní užití
- vyrobená v Česku, foukaná z borosilikátového tvrzeného skla
- velmi lehká, hmotnost dle velikosti pouze 185g - 210g
- jedinečná doživotní garance výměny při rozbití
- vysoce odolný a kvalitní materiál
- díky tvrzenému sklu je tato láhev odolnější vůči rozbití, než je tomu u běžné skleněné láhve
- plastový uzávěr bez ftalátů a BPA (bisfenol A), v 15 barevných variacích
- praktická, snadno se udržuje a čistí díky absenci jakýchkoliv závitů a záhybů

Nezávislá studie provedená společností Carbon footprint ltd. spočítala, že uhlíková stopa jedné lahve Retap 05 je 358g CO₂e. Až 30,2 kg CO₂e je možné každý rok ušetřit používáním Retap lahve 05 namísto jednorázových PET lahví. Toto množství odpovídá výrobě dalších 84 lahví, které mohou nahradit ještě více těch plastových. Uhlíkovou stopu může snížit každý z nás a každý krok se počítá.

Vše pro bezobalové nakupování

Je to skoro neuvěřitelné, ale ročně se na světě vyprodukuje až 1 bilion jednorázových nákupních tašek. Více než 90 % z nich skončí po jednom použití

© <https://www.raekosmetika.cz/>

v koši. Jejich rozklad může trvat stovky nebo taky až tisíc let. Stejně zbytečné jsou jednorázové mikrotenové sáčky, které používáme při nákupu ovoce a zeleniny. Jen v EU se jich ročně vyprodukuje skoro 100 miliard. Víc jich pak poletuje v okolí, než se recykluje... Darujte proto letos svým blízkým látkové tašky, nebo kompostovatelné sáčky na pečivo či sítky na nákup ovoce a zeleniny.

Zubní kartáček - štětinky na bázi bambusové celulózy

Vánočním ekodárkem může být i zubní kartáček. Na našem trhu se objevil jedinečný zubní kartáček, který jako jediný má štětinky na bázi bambusové celulózy v souladu s nejmodernějšími dentálními doporučeními pro zdraví vašich zubů i dásní. Lehká rukojeť je z tepelně upraveného bambusu. Ten může růst až o 100 cm denně a je plně obnovitelnou surovinou. Pro jeho ošetřování se nepoužívají žádné chemické pesticidy ani jiné postřiky, neboť bambus sám při růstu produkuje antibakteriální látku zabraňující výskytu škůdců. Kartáčky neobsahují plasty, a tím pádem ani toxické ftaláty a Bisfenol-A (BPA). Kartáčky jsou balené v recyklovaném papíře.

Přírodní deodoranty z Beskyd RaE

Ti, co by rádi věnovali vůni, deodorant mohou například vyzkoušet přírodní kosmetiku balenou do originálních dřevěných krabiček, které si v této rodinné firmě vyrábějí sami. Vyhýbají se v nich důsledně škodlivým chemickým složkám, jako jsou minerální oleje, PEG, parabeny a soli hliníku. Hotový kosmetický přípravek této firmy obsahuje více než 90 % účinných přírodních látek. Dřevěné obaly kosmetických produktů, při jejichž výrobě se spotřebovává dřevěný odpad z truhlářské dílny, jsou originálním výrobkem, který je chráněný průmyslovým vzorem. I tímto přístupem lze vyjádřit ohleduplný vztah k přírodě, k prostředí, v němž všichni žijeme.

Zážitky, vstupenky, certifikáty

V dnešní době lze naštěstí věnovat spousty nehmotných, zážitkových dáreků, jako jsou různé permanentky, vstupenky na koncerty, do divadla, na sportovní aktivity, poukázky do obchodů apod. Darováním podobných dáreků navíc neprodukuje příliš odpadu, ale příjemné zážitky.

(...[plné znění článku](#))

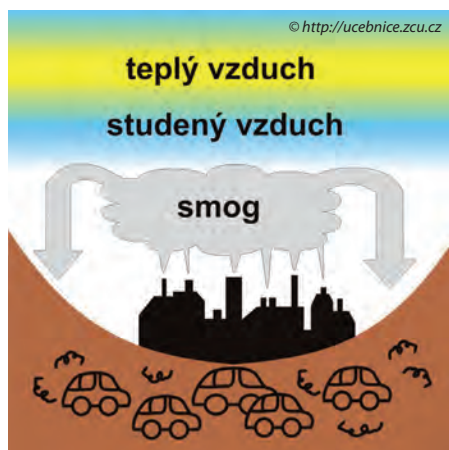
Autor: *Monika Haňurová*

Pro zlepšení orientace v pojmech, souvisejících s životním prostředím, jsme pro Vás připravili populárně naučný slovníček.

T Teplotní inverze

Znamená stav, kdy se teplý vzduch nachází výše od zemského povrchu než vzduch studený. Uvedený termín tedy označuje zvláštní vertikální rozložení teploty vzduchu. Obecně je známo, že se teplota vzduchu v atmosféře s výškou mění. V troposféře je běžně pozorovaný pokles teploty vzduchu s výškou o hodnotu 0,65 °C na 100 m výšky a bývá označován jako teplotní gradient. Ačkoliv tato situace je v jistém ohledu "nelogická", stav je to velmi stabilní, protože teplý vzduch má nižší hustotu a nijak se mu tedy nechce klesat dolů. Atmosféra se následkem toho nijak nepromíchává. Zplodiny pocházející např. z komínů a výfuků se pak nerozptylují a zůstávají v prostoru nad městem (tzv. zadýmování). Příčin vzniku inverzí může být několik. V zimě se např. může vzduch u povrchu nadměrně ochladit v důsledku radičního vyzařování. Žáření ze slunce nemůže tuto ztrátu kompenzovat, mj. i proto, že slunce se v zimě zdržuje nízko nad obzorem (ještě extrémněji může být situace v horských údolích, která jsou v zimě v téměř permanentním stínu). Inverze podporuje i sněhová pokrývka, která brání výměně tepla mezi vzduchem a zemským povrchem (povrch "ohřívá", vzduch nad ním ochlazuje) a navíc díky své barvě odráží i značné množství dopadajícího tepla.

Uvařte si léčivý bylinkový sirup proti kašli a nachlazení

Díky bylinkám můžeme předcházet nemocem, nebo choroby léčit hned na počátku, kdy ještě nepotřebujeme péči lékaře. Proč nevyužít poslední podzimní sklizeň bylinek i zeleniny na přípravu sirupu?

Pokud si doma připravíme vlastní sirupy, víme přesně, co obsahují. Nejsou drahé a složení můžeme upravit podle vlastní chuti i potřeby.

Jak uvařit léčivý sirup?

Následující postup platí všeobecně pro přípravu všech bylinných sirupů, bez ohledu na to, zda je vyrábíme z květů, natě nebo výhonků. Bylinky můžeme samozřejmě i kombinovat, použít můžeme i sušené byliny, pak ale jejich množství upravíme podle potřeby.

- Na základní recept potřebujeme 500 g čerstvých bylin (pokud chceme koncentrovanější sirup, množství bylinek zvýšíme), asi 750 g cukru, 1 l studené vody a 2 bio citrony (nebo důkladně vydrhnuté obyčejné citrony).

- Opláchnuté byliny vložíme do kastrolu, zalijeme je vodou a přidáme celé citrony pokrájené na kousky.
- Vše 10 minut povaříme, pak kastrol odstavíme a dame na 48 hodin na slunečné místo. Pak směs přecedíme přes čisté pláténko a macerované bylinky vymačkáme.
- Vzniklou tekutinu zvážíme a podle váhy přidáme cukr: na 1 kg šťávy použijeme 750 g cukru.

Směs vlijeme do nízkého kastrolu se silným dnem a zahříváme, až začne probublávat. Na mírném plameni vaříme do požadovaného zhoustnutí. Důležité je, aby plamen nebyl příliš silný, jinak cukr začne karamelizovat a sirup bude nahořklý (i tak se ovšem dá použít například do čaje).

Hotový sirup rozlijeme do lahví a uchováme ho buď v chladničce nebo jej ještě sterilujeme (láhve o obsahu 1 l zhruba 20 minut při 80 °C).

CO SE DĚJE...

Zpráva o životním prostředí 2016: Ekonomika roste, ale ne na úkor životního prostředí

Stav životního prostředí se ve srovnání s rokem 2015 výrazně nezměnil. I přes zvyšující se zátěž, způsobenou rostoucí ekonomikou a zlepšující se životní úroveň obyvatel, se vyprodukovalo méně odpadů, do řek se dostalo méně fosforu, zvětšily se lesní a zatravněné plochy pro udržení vody v krajině. Více se také využívala environmentálně příznivější železnice, a to jak pro osobní, tak i nákladní dopravu. Stejně jako v roce 2015 kvalita ovzduší stagnovala. Životní prostředí zatížily i rozkolísané hydrometeorologické podmínky související se změnou klimatu (průměrná roční teplota 8,7 °C byla o 1,2 °C vyšší než dlouhodobý normál 1961–1990).

Kvalita ovzduší v ČR se v porovnání s rokem 2015 víceméně neměnila. Nevyhovovala především v oblastech, kde se kombinuje více zdrojů znečištění – doprava, průmyslová výroba, přenos znečištění ze zahraničí a znečištění z lokálního vytápění domácností. Lokální topeniště mají zásadní vliv na emise do ovzduší. V roce 2015 se na celkových emisích suspendovaných částic PM₁₀ podílelo vytápění domácností ze 36,4 %, na emisích karcinogenního B(a)P dokonce z 97,3 %.

Zdroj: http://www.env.cz/cz/news_171130_ZOZP

Záchranné stanice: přijaly jsme 20 000 zvířat!

Národní síť záchranných stanic, kterou koordinuje Český svaz ochránců přírody, nedávno přijala letošní 20 000. zvíře v nouzi! Byla jím těžce zraněná volavka popelavá, nalezená v Praze Čimicích. Pracovníkům stanic letos prošly rukama tisíce ježků, stovky netopýrů, poštolek či zpěvných ptáků. Do stanic se dostaly i vzácné druhy, jako jsou orli mořští a skalní, sokoli, sýčci, vydry, dudci nebo černí čápi. Hranici 20 000 přijatých živočichů pokořily záchranné stanice poprvé v loňském roce. Okolo 60% z nich se podaří vyléčit a navrátit do přírody. Zmíněná volavka toto štěstí neměla, její zranění nebyla slučitelná se životem a musela být utracena.

20 000 zvířat rozhodně není důvodem k oslavě. Zejména proto, že většina zvířat se do problému dostala přímo či nepřímo vinou člověka. Nejčastějšími důvody příjmu jsou opuštěná či zdánlivě opuštěná mláďata. Hned potom jsou to zranění - dopravou, nárazy do prosklených ploch, popálením o elektrická vedení, zranění psem či kočkou ale také pády do nejrůznějších jám, šachet či komínů. Nelehké bývají odchyty ptáků omotaných rybářskými vlasci či poraněných od rybářských háčků. Obrovský je nárůst příjmů zvířat, která se ocitla na nevhodném místě - bylo nutné odchyťovat a na vhodných lokalitách opět vypouštět kachní rodinky z uzavřených vnitrobloků; v městech jako je Liberec, Plzeň či Brno pak řešit sezonní masivní zálety netopýrů do bytů, ... A hlavně vysvětlovat, poučovat, školit širokou veřejnost. Záchranným stanicím se dobře daří informovat veřejnost o své existenci - proto příjmy zvířat rok od roku narůstají. Mnohem složitější je jejich hlavní role - vychovávat veřejnost k tomu, aby aktivity, které jsou divokým zvířatům nebezpečné, omezila na minimum. Spoustu utrpení

zvířatům způsobí lidé i v domnění, že pro ně konají to nejlepší. Pokud by každý z nás věděl, jak se chovat k nalezeným mláďatům, pokud by předtím, než na mládě sáhne, zavolal a poradil se se záchrannou stanicí, možná až dva tisíce mláďat ročně by v přírodě nebylo ukradeno svým rodičům. Mobilní aplikaci **Zvíře v nouzi** by přitom mohl mít v telefonu skoro každý a jejím prostřednictvím by byl vždy ihned v kontaktu s místně příslušnou stanicí.

V letošním roce ČSOP pro záchranné stanice Národní sítě získal od MŽP a MZe více jak 17 000 000 Kč. Provoz stanic však stojí okolo 50 000 000 ročně.

Proto, pokud vám není lhostejný osud volně žijících zvířat v nouzi, můžete poskytnout finanční dar na konto 33 55 33 22/0800 nebo poslat dárcovskou SMS ve tvaru **DMS ZVIREVNOUZI 90** na číslo 87777 (platí pro všechny operátory, účtování DMS: 90 Kč, příjemce obdrží 89 Kč, službu provozuje Fórum dárců). O dalších možnostech podpory se dozvíte na stránkách www.zvirevnouzi.cz.

Článek převzat z <http://www.csop.cz>

Spolana začala vyrábět PVC bez použití rtuti

Neratovická společnost SPOLANA a.s. ukončila ve čtvrtek 30. listopadu provoz amalgámové elektrolyzy pro výrobu chloru a louhu sodného. Došlo tedy k úplnému ukončení používání rtuti ve výrobních provozech společnosti. Stalo se tak v souladu s českou i evropskou legislativou. Současně Spolana zahájila ve spolupráci s Krajským úřadem Středočeského Kraje a Ministerstvem životního prostředí proces následné ekologické sanace odstaveného provozu.

Spolana, která je od roku 2016 součástí skupiny Unipetrol, odstavením amalgámové elektrolyzy plní prováděcí rozhodnutí Evropské komise č. 2013/732/EU, kterým komise nařídila ukončení používání rtuťové elektrolyzy v zemích Evropské unie. Výroba polyvinylchloridu (PVC), který je základní surovinou pro výrobu široké řady produktů, například stavebních či textilních materiálů, a jehož je Spolana jediným výrobcem v České republice, ale zůstane zachována. „V průběhu letošního roku jsme dokončili přípravy na spuštění nového způsobu výroby PVC, na který plynule přecházíme, a to bez jakýchkoliv omezení majících vliv na kvalitu či bezpečnost.“ vysvětlil Karel Pavlíček, generální ředitel Spolany.

Chlór potřebný pro výrobu meziprojektu EDC, který byl doposud vyráběn rtuťovou elektrolyzou, je nahrazen přímým nákupem EDC. Plynulé pokračování výroby PVC je tak zajištěno v plné výrobní kapacitě. „Tato změna nezpůsobí nárůst vlakového provozu při dodávkách výrobních surovin, protože dojde pouze k jejich přeskupení,“ upozornil Karel Pavlíček.

Příslušná část výrobního areálu, ve které byl provoz rtuťové technologie instalován, projde ekologickou sanací. Přípravy na sanaci na základě projektu schváleného Krajským úřadem Středočeského Kraje začínají ihned po ukončení výroby. „Celková investice do ukončení amalgámové elektrolyzy a provedení následných sanačních prací se pohybuje ve výši 160 milionů Kč. Sanace by měla být dokončena během následujících dvou let,“ popsal Karel Pavlíček.

(... plné znění článku)

Osvědčí se drony v boji proti znečištění ovzduší?

Česká zemědělská univerzita rozbíhá zajímavý předaplikační projekt, který se pokusí naučit drony odebírat částice prachu z ovzduší. Princip je ten, že se přivádí velmi vysoké napětí na elektrody, které pomocí přitažlivých sil zachycují prachové částice. Vědci si pro testování této metody vybrali Moravskoslezský kraj. Projekt nesměruje k tomu, aby na jeho konci byl vyroben nějaký prototyp, ale pouze k otestování nové myšlenky. Více prozradil v Magazínu Leonardo Vladislav Chrastný z Fakulty životního prostředí České zemědělské univerzity. Záznam rozhovoru [ZDE](http://www.tretiruzi.cz/news/osvedci-se-drony-v-boji-proti-znecisteniu-ovzdusi/1/).

Zdroj: <http://www.tretiruzi.cz/news/osvedci-se-drony-v-boji-proti-znecisteniu-ovzdusi/1/>

EKOLOGICKÉ CENTRUM NABÍZÍ

Ekologické centrum Kralupy nad Vltavou nabízí výukové programy, semináře "na míru" s tématy:

- biopotraviny, krajina, průmysl, zdraví a životní prostředí, voda, půda, odpady, biodiverzita, obnovitelné energie, klimatické změny a další.

VÝUKOVÉ PROGRAMY PRO ŠKOLY

- samotná výuka probíhá ve škole, v učebně s možností promítání na stěnu, plátno či interaktivní tabuli (pokud není uvedeno jinak),
- možnost konání programu kdykoli během roku, v dopoledních i odpoledních hodinách (např. pro družinu či odpolední vyučování).

V rámci programů pracují lektorky ECK s vhodnými demonstračními pomůckami (se kterými pracují i samotní posluchači), aby byl zesílen efekt předávaných informací. Všechny programy jsou koncipovány v délce 90 minut, lze je ale dle potřeby zkrátit na 45 minut s vynecháním některých aktivit.

VYDALI JSME

Brožura o projektu.
[Ke stažení zde.](#)

Série letáčku o správném třídění a odpadech, o vodstvu a o přírodě na Kralupsku.

Ke stažení na webových stránkách ekocentra.

POZVÁNKY, AKCE

22. 12. 2017 – 1. 1. 2018

VÁNOČNÍ VÝSTAVA BETLÉMŮ

Praha, Toulcův Dvůr

Tradiční setkání s vánoční atmosférou, kterou navodí výstava betlémů v překrásném prostoru barokních stájí. Betlémy jsou vyrobeny z různých materiálů - perník, dřevo, papír, šustí, korálky apod. Autory jsou dospělí tvůrci i děti.

[Více informací](#)

ZDRŮJEM

8. 3. - 9. 3. 2018

ODPAD ZDROJEM 2018

Středočeský kraj, Choťovice

První ročník konference ODPAD ZDROJEM byl zaměřen na efektivní nakládání s odpady v obci, které prospívá obecnímu rozpočtu, obyvatelům i životnímu prostředí. Druhý ročník bude více komplexní a bude nabízet řešení pro soběstačnost a efektivní fungování obcí a měst ve čtyřech základních oblastech: ODPADY, ENERGIE, VODA a STAVBY.

[Více informací](#)